

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKKRAKSTS

Vai arodbiedrības vēl joprojām ir «komunisma skola»?

Materiālu kopa par pašreizējo situāciju arodbiedrībās 2. un 3. lappusē

Septiņas reizes apsveriet, vienreiz pareizi izlemiet!

Vietvārdu pārdēvēšanai — zinātnisku pamatojumu!

Preiļu rajona laikraksta «Novadnieks» šī gada 6. oktobra numurā izlasīju informāciju, ka Aizkalnes pagasta deputāti sesijā pieņēmuši lēmumu savam pagastam un tā administratīvajam centram atjaunot veco Jasmuižas nosaukumu.

Es nekādi nesaprotu tos savus novadniekus latgaliešus, kuri par katru cenu cenšas atbrīvoties no skatītiem, latviskiem vietvārdiem un cīnās pat par vienu burtu (bieži nepamatoti) latviskā nosaukuma rakstība, bet tajā pašā laikā bez jebkādiem ierobežojumiem saglabā krievu valodā «pārceltos», krieviskotos vai pilnīgi jaunos krieviskos nosaukumus, ar kuriem aizstāti senākie latviskie vietu nosaukumi. Tā, piemēram, Preiļu rajonā laika gaitā Jaunciems kļuvis par Novoseļi, Jaunsēta — par Novij Dvoru, Garaissils (Garsils) — par Dolgij Boru, Pakalne (Pakalni) — par Podgorji, Sarkankalne — par Krasnogorku, Bērzauka — par Berezovku, Kalnajaši — par Gornijašiem, Mālnieki — par Glinovku, Silene — par Borovku, Aizmeži — par Zalesji, Maskjāni — par Moskvīnu, Siurinova (Sūrinava) — par Ksaverinovu, Riebiņu pagasta Kažiem dots jauns krievisks nosaukums — Sidorovka, Kokaļiem — Veronikova, Sutru pagasta Čušieni — Zamošje.

Rudzētu pagasta deputātiem sava pagasta centra (Rudzēti) nosaukumā nebija ciešama izskaņa «ēti». Tā esot «čūļu» ieviesta rakstības forma. Viņi prasīja atdot «sentēvu doto» nosaukumu. Un tā viņi panāca, ka Rudzēti tika pārdēvēti par Rudzātiem, bet Rudzētu pagasts — par Rudzātu pagastu.

Bet «sentēvi» šo nosaukumu izrunāja citādi. Senākajā zināmajā vēstures avotā — Daugavpils apriņķa zemju aprakstā, kas sastādīts 1784. gadā — šī ciema nosaukums rakstīts ar izskaņu «ēti» (krievu valodā, protams ar īsu «e»). Skaņu savienojums «dz» tur gan aizstāts ar «tc» (rakstīts «Rutseti»), bet par to šoreiz nav strīdu. Tātad šī ciema sākotnējais (un vietējais) nosaukums ir Rudzēti. Tomēr rudzētiešu izvēli šajā konkrētajā gadījumā attaisnoju citu iemeslu dēļ: forma Rudzāti skan tik pat labi kā Rudzēti, bet vieglāk izrunājama.

Upmalas pagasta deputāti panākuši, ka ciemu, kas izveidojies pie bijušās Vārkaņas muižas, pārdēvē par Vecvārkaņu. Tā jau ir pilnīga vēstures nostatīšana ar

kājām gaisā. Vecvārkaņa, kā redzams pēc arhīvu dokumentiem un vēsturiskajām kartēm, atradās pie Feimankas upes, vietā, kuru tagad sauc par Ančkiniem.

Bet tagad par Jasmuižu un Jasmuižas pagastu.

Jasmuiža nav šī pagasta un tā administratīvā centra sākotnējais nosaukums. Pagasti Latvijā pastāvēja jau sen pirms vācu feodāļu ienākšanas. Muižas ir jaunākā lauku iestādījums un nav radās tukšā vietā, bet gan zemnieku bijušo ciemu un viensētu vietā, zemniekus pilnīgi vai daļu padzenot no savām apmetnēm, viņu kultītos laukus pievienojot muižas zemei, bet zemniekiem jaunas apmetnes vietas ierādot mežos, izcirtumos vai krūmājos. Jaundibinātās muižas vai pusmuižas parasti (bet ne vienmēr) saglabāja zemnieku bijušo apmetņu nosaukumus, pievienojot to nosaukumam tikai vārdu «muiža». Zemnieki tādā gadījumā dibināja jaunus ciemus vai viensētas, dodot tiem jaunus nosaukumus, bet nereti paņēma līdzī ar vecās apmetnes nosaukumu. Tagad daudzi vietu nosaukumos cenšas atjaunot šī gs. 20.—30. gados skausto «muižu», it kā šīs muižas latviešu tautai būtu palikušas tik mīļā piemiņā. Tā ir verdzības laiku slavīšana.

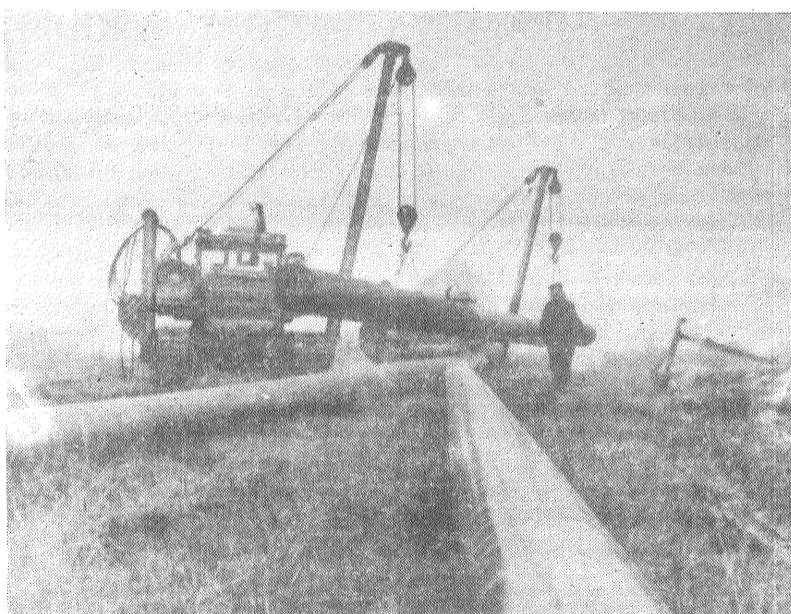
Pilnīgi vēl nevaru apgalvot, bet liekas, ka šī gs. 30. gadu II pusē Jasmuižas pagasts ir pamatoti pārdēvēts par Aizkalnes pagastu, bet Jasmuiža — par Aizkalni, jo 1 km uz dienvidiem no Jasmuižas (Aizkalnes) atrodas Aizkalniešu ciems, ko, iespējams, dibinājuši no Aizkalnes ciema senatnē pādzītie zemnieki.

Uzskatu, ka Aizkalnes ciema un Aizkalnes pagasta nosaukumi jā saglabā. No tā Raiņa piemiņa nav cietusi un necietīs. Jasmuiža kā Aizkalnes ciema sastāvdaļa var savu nosaukumu arī saglabāt, bet ciems kopumā jāsauc par Aizkalni.

Kā redzams, deputāti ar balsāšanu var daudz ko nolemt, bet nevar noskaidrot vēsturisko patiesību.

Antons Anspaks,
vēsturnieks

Gāzes vads tuvojas Preiļiem

Šajā gadā desmit kilometru garš gāzes vada atzars no Dubnas krasta Vārkaņas pusē ir pavirzījies uz Preiļiem.

Gāzes vada Upmala — Preiļi būvniecību vada Pēteris Romanovs. Būvobjektā strādā Valsts Līvānu meliorācijas uzņēmuma ekskavatorists Jānis Jonāns, buldozerists Dmitrijs Isajevs un Ivana Viklenko brigādes vīri, kas veic visus galvenos darbus trasē. Daļa no viņiem ir strādājuši Urengojā un Sanktpēterburgā, kā arī citos Krievijas reģionos.

Mazā kolektīvā katram jāprot visi darbi, tomēr ikvienam ir sava specialitāte — metinātājs Jurijs Popoņa, kombainieris Jevgēnijs Bogadjašs, čauruļu licēji Aleksandrs Čičileičiks un Aleksandrs Gluško, montētāji Dmitrijs Babčiks un Viktors Kipari.

Attēlos:

- pusdienās ugunskurā cepti kartupeļi vīriem garšo labi;
- pirms ielikt cauruli, jāpārbauda tās kvalitāti;
- pēc dažiem metriem «patrona» būs tranšējā.

A. Rancāna foto

Preiļos uzradies konkurents Ostankinas televīzijai

Daudzi preiļieši, sevišķi tie, kuri dzīvo Rēzeknes ielas masīvā, negaidot uz saviem ekrāniem sāka uztvert ne tādus raidījumus, kā gaidījuši. Izrādās, ka ceļu uz palikšanu ēterā sev lauž entuziasti — brāļi Vladimirs un Aleksandrs Ivanovi, kur strādā pašu izveidotajā televizoru remonta firmā «Color».

Pašlaik brāļi izdara sava veida eksperimentus, lai ar pusnovembri jau raidītu nopietni. Redzamības zona — līdz desmit kilometriem (Riebiņos uztverot labi). Prei-

ļos viņu izvēlētās programmas varēs redzēt tie, kas būs noregulējuši uztverošās antenas uz Rēzeknes ielas galu. Tuvākiem tas būs iespējams ar istabas antenām. Meistari paši noregulēs uztvērēju televizoros, par 400 rubļiem tajos iemontējot dekodējošu ietaisi, bet abonēšanas maksa būs 70 rubļi mēnesī, noslēdzot līgumus ar katru skatītāju.

— Raidīsim vismaz 20 stundas dienā, — informēja Vladimirs. — Kad mums varbūt vairs nebūs Os-

tankinas programmas, domāju, ka varēsim aizpildīt robu. Pēc savu pasūtītāju vēlēšanās varam sameklēt viņu gaumei piemērotas programmas. Tās būs mākslas filmas, izglītojoši un izklaidējoši raidījumi, multiplikācijas filmas mazajiem skatītājiem.

Brāļi domā, ka varētu gatavot vietējo ziņu pārraides un pēc iestāžu, uzņēmumu, paju sabiedrību un individuālo uzņēmumu pasūtījumiem — reklāmas raidījumus.

A.Mežmalis

Sakarā ar publikāciju avīzē «Pilnīgi Atklāti»

Raksta autors Zigurds Dreimanis oficiāli paziņo visiem Preiļu rajona iedzīvotājiem, kuri pazīst Staru ģimeni, ka šīs ģimenes dēls Andris Staris nebija nekādi saistīts ar krimināllietu, kuru izmeklēja 1981. gadā Stučkas rajona iekšlietu daļas darbinieki. Rakstā «Es no viņpasaulē» pieminētais Andris Staris ir tikai Preiļu rajona iedzīvotāja vārda un uzvārda brālis.

Vai joprojām ceļam komunismu?

Varbūt pārveidoties, nevis likvidēties?

Pašlaik, kad turpinās tautsaimniecības lejupslīde, samazinās ražošanas apjoms un strauji pieaug bezdarbs, kad «patēriņa groza» vērtība septembra cenās ir jau 4427 rubļi, bet minimālā alga nav pārskatīta kopš š. g. 1. jūnija, kad kritas iedzīvotāju pirkspēja, bet daļa uzņēmumu nav spējīgi izmaksāt darba algu, kad medicīniskā palīdzība ir ārkārtējā un kritiskā stāvoklī, arodbiedrībām būtu jāstrādā, rēķinoties ar reālo ekonomisko stāvokli.

Līvānieša Visvalda Gercāna vēstule redakcijai lika padomāt par situāciju, kāda izveidojusies rajona arodbiedrībās.

Šodien arodbiedrības ir hamletiskā jautājuma «Būt vai nebūt?» priekšā. Ļoti jūtams, ka daudziem cilvēkiem pietrūkst zināšanu par arodbiedrību darbu. Lai iegūtu plašāku informāciju par to, kas notiek arodbiedrībās, uz sarunu aicinājām lauksaimniecības arodbiedrības Preiļu rajona komitejas priekšsēdētāju Mariju Fedotovu, Līvānu stikla fabrikas arodbiedrības priekšsēdētāju Jolantu Kozlovu un Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku rajona padomes priekšsēdētāju Viktoru Vagali.

Par lauksaimniecības arodbiedrības problēmām un noskaņojumu stāsta M. Fedotova

— Raksturojiet, lūdzu, kāda pašreiz ir lauksaimnieku arodbiedrība rajonā?

— Preiļu rajona lauksaimnieku arodbiedrība apvieno 39 organizācijas, kurās ir vairāk nekā 9000 biedru, kas strādā zemnieku saimniecībās, celtniecībā, meliorācijā un dažās citās apkalpojošajās sfērās, un apmēram 500 pensionāru.

— Kā īpašumu formu maiņa ietekmējusi cilvēku attieksmi pret arodbiedrību? Kā šie pārmaiņu un neziņas pilnie laiki ietekmē arodbiedrību darbu?

— Mainoties īpašuma formām, izjuka arodbiedrības bijušajā paju sabiedrībā «Latgale», kur pēc priekšsēdētāja P. Barkovska

Marija Fedotova

priekšlikuma kopsapulcē nobalsoja par arodbiedrības likvi-

dāciju. Tāds gadījums var notikt tikai tur, kur ir vājās arodbiedrības līderis. Kad tāds pats jautājums tika izvirzīts agrofirmā «Turība», tur strādājošie tomēr prata aizstāvēt sevi un saglabāja savu arodbiedrību. Līdzīgs stāvoklis izveidojās paju sabiedrībā «Stabulnieki», kur strādājošie izteica vēlēšanos palikt arodbiedrībā, bet valdes sēdē izlēma — arodbiedrībai nebūt! Gribētos piebilst, ka tieši paju sabiedrības priekšsēdētājs Bronislavs Laizāns savā laikā ir visvairāk izmantojis arodbiedrības «labumus» — sanatorijas, ārzemju tūrisma braucienus.

Šajā sakarībā gribu brīdināt, ka no 1991. gada 2. janvāra stājās spēkā LR likums «Par arodbiedrībām», kur 17. pantā teikts, ka par arodbiedrību likumīgās darbības kavēšanu vainīgo var saukt pie kriminālatbildības.

— Ko jūs uzskatāt par lauksaimnieku arodbiedrības galveno uzdevumu pašreiz?

— Par galveno uzskatu arodbiedrības biedru sociālo un ekonomisko interešu aizstāvēšanu. To veikt ir ļoti grūti, jo pašlaik valdībai nav reālas programmas, kā iziet no krīzes situācijas valstī. Paju sabiedrībām valsts ir parādā par realizēto produkciju, strādājošiem nevar izmaksāt algu mēnešiem ilgi, pat nav nodrošināta minimālā alga, «patēriņa groziņa» summa aug. Kā lai risina šīs problēmas, ja valdība neko nevar izlemt? Un tāpēc tieši arodbiedrībām ir jānodarbojas ar šiem jautājumiem, kā visās civilizētās valstīs, lai cilvēks varētu dzīvot, nevis eksistēt, kā tas pašlaik ir pie mums.

— Kā dalāt savu budžetu?

— Mūsu budžets sastāv no arodbiedrības biedru maksām.

Pašlaik tā sadalās sekojoši: 70-85 % paliek pirmorganizācijā, 10 % tiek pārskaitīti republikāniskajai komitejai un pārējā nauda veido rajona komitejas budžetu. No tā tiek finansēta Jaunaglonas lauksaimniecības skolas audzēkņu komiteja, kā arī visi pasākumi, kurus organizē rajona komiteja, un daļa

līdzekļu tiek piešķirti kā materiālā palīdzība.

— Vai tāds jēdziens kā koplīgums jūsu nozarē pastāv?

— Obligāti. Ar 1991. gada 1. maiju darbojas LR AP likums «Par darba koplīgumiem». To arī paredz LR Darba likumu kodekss.

Jāpiebilst, ka ne vienmēr, pieņemot kolektīvo līgumu, arodbiedrības biedri iedziļinās tā saturā, kaut gan tieši koplīgumā var paredzēt strādājošiem papildus atvieglojumus, kas nav iekļauti likumdošanā. Piemēram, pagarināti atvaļinājumi, pabalsti, sieviešu darba aizsardzība u. c.

— Kā jūs atbildētu uz jautājumu, ko arodbiedrība dod man personīgi, nevis — ko arodbiedrības dod mums visiem kopā?

— Personīgi katram arodbiedrības biedram pēc vajadzības bez maksas izskaidrojam juridiskos likumus, aizstāvam katru cilvēka tiesības un likumīgās intereses darba vietās, ja netiek ieviesta darba likumdošana. Izniedzam ceļazīmes uz sanatorijām uz atvieglotiem noteikumiem un par pieņemamām cenām, piešķiram materiālo pabalstu.

Es piekrišu Gercāna kungam, ka biedru maksas tika domātas visam, tikai ne sociālajam pabalstam. Agrāk no šīs summas naudas tika finansēti kultūras pasākumi, sporta darbs, daudz līdzekļu tērēja sociālistiskās sacensības organizēšanai. Tagad arodbiedrība no šīs finansēšanas atteicās. Tiek veidots sociālās aizsardzības fonds, kurš atbalstīs katru cilvē-

ku, kad tas kļūs par bezdarbnieku, nelaimes gadījumos, lai daļēji apmaksātu ārstēšanos slimnīcā. Bet pats galvenais: varēs apmaksāt streikošanas laiku, kad cilvēks, aizstāvot savas tiesības, to ir izvēlējis par galīgo soli.

— Istenojot likumu par privatizāciju, daudzos gadījumos tiek aizskartas šajos objektos strādājošo darbinieku tiesības. Šobrīd daudzi darbinieki ir neziņā par rītdienu, kaut gan Latvijas darba likumu kodekss paredz, ka īpašnieka maiņa neizbeidz darba li-

gumu, taču reālā situācija ir daudz bēdīgāka. Kā jūs raksturotu šo situāciju jūsu nozarē?

— Jā, reālā situācija ir bēdīga. Piemēram, «Lauktechnika» pieņēma lēmumu sakarā ar uzņēmuma reorganizāciju un brīdināja visus strādājošos par atbrīvošanu no darba pēc diviem mēnešiem. Šo jautājumu apsprieda «Lauktechnikas» arodbiedrība un, balstoties uz LR AP likuma «Par valsts uzņēmumu» 24. pantu, atzina šo lēmumu par nelikumīgu, jo likums paredz, ka lēmumu par reorganizāciju pieņem LR MP vai tās institūcijas. Šāda MP lēmuma nebija, un šo strīdus jautājumu nāksies risināt tiesas ceļā.

— LBAS ārkārtas valdes sēdē, izanalizējot pašreizējo situāciju valstī, nolēma sākt plašu parakstu vākšanas kampaņu par arodbiedrību prasību izpildi. Vai arī jūsu pirmorganizācijas veiks parakstu vākšanu?

— Jā, obligāti. Daudzu attieksme pret arodbiedrībām ir skeptiska. Brīvo arodbiedrību savienības sarunas ar valdību nav devušas nekādus rezultātus. 28. novembrī notiks LBAS ārkārtas kongress. Gribētos dzirdēt jūsu prognozi par gaidāmo kongresu un vai tas spēs atrast ceļu, kā atrisināt problēmas?

— Kas attiecas uz LBAS darbu, es gan neapgalvotu, ka nekas nav izdarīts. Pašreizējā situācijā katru uzskata par pareizu un redz tikai to, ko pats iedomājas. Bet izdarīts ir daudz.

Kas attiecas uz kongresu, tad tas ir vajadzīgs, lai atrisinātu mūsu sabiedrībā samilzušos jautājumus. Ceru, ka kongress izstrādās tālākās rīcības stratēģiju un taktiku, pieņems jaunus LBAS statūtus un programmu, kā arī noteiks savu attieksmi un uzdevumus, gatavojoties Saeimas vēlēšanām. Esmu pārliecināta, ka kongresā pieņemtie dokumenti pierādīs, ka arodbiedrības ir savu biedru aizsardzības galvenais garantants.

Jautājumus uzdeva Tamāra Elste

V. Vagalis: vai mūsdienu sabiedrībai ir vajadzīga arodbiedrība

Viktors Vagalis

— Vispirms, varbūt, iepazīsimies ar jūsu organizācijas, tā sakot, kvantitatīvo pusi.

— Arodbiedrība sastāv no 36 organizācijām, apvieno apmēram 1200 izglītības darbiniekus. No jauna tajā gan iestājas mazāk, vienā otrā skolā bez tam administrācija veic neuzkrītošu, bet pamatīgu pretarobiedrības kampaņu, kā rezultātā vietējā organizācija patiešām pajūk. Par savas tāl-

KAM VAJADZĪGAS ARODBIEDRĪBAS?

Katastrofāla ekonomiskā situācija, kurā nokļuvusi Latvijas tautsaimniecība, lielākā vai mazākā mērā ir ietekmējusi katru no mums. Grūti iet pensionāriem un štatu samazināšanas rezultātā atļautajiem, turpretī tiem, kas strādā vai vismaz skaitās valsts darbā, kļūjas krietni labāk. Katrā zinā, manuprāt, nav iemesla gausties visiem, kas var atļauties mēnešī 1 % no algas pārskaitīt arodbiedrībai.

Nesen saskaitīju summu, ko esmu ietaupījis no gada sākuma, kopš izstājos no arodbiedrības, un pacentos izprast motīvus, kas cilvēkus notur šajā organizācijā.

Grūti piebilst, ka savulaik es iestājos varenās PSRS arodbiedrības Latvijas filiāles biedru rindās, bet patlaban tā bez manas piekrišanas sevi jau pārdevējus par Latvijas brīvo arodbiedrību savienību. No kā ir brīva šī arodbiedrība, to laikam zina tikai viņa pati. Man ir klusas aizdomas, ka no atbildības ierindās biedru priekšā.

Viena no sociālismam raksturīgajām funkcijām bija dažādu materiālo labumu sadale un pārdošana. Arī

daudziem no mums ir paveicies ar arodbiedrības starpniecību tikt pie kāda labuma — ja ne uzreiz pie automašīnas vai apdzīvotajam plaibās, tad vismaz pie jauna zēku pāra vai oļu desmita. Tagad katrs, kam pietiekami daudz «repsīšu» makā, šos jautājumus atrisina pats.

Slimības pabalstus strādājošie jau vairākus gadus saņem no uzņēmumu vai organizāciju līdzekļiem. Dažādas ekskursijas, sanatoriju un kūrortu apmaksā arodbiedrībai sen nav pa kabatā.

Nav gadījies arī dzirdēt, ka tā kādreiz būtu aizstāvējis savu biedru intereses. Nedomāju, ka no regulārās iztikas minimuma sārķināšanas būtu kāds reāls labums.

Varu atrast tikai vienu izskaidrojumu pašreizējo arodbiedrību pastāvēšanai. Šajos smagajos laikos katram grības tiecīgai un skaistai nākotnei. Agrāk teica: arodbiedrības — komunisma skola. Vai joprojām turpinām celt komunismu?

Visvaldis GERCĀNS,
Līvānos

redzības trūkumu parasti šie bijušie arodbiedrības biedri atjēdzas tikai tad, kad sastopas ar administrācijas, bet visbiežāk — direktora vienā personā, diktatūru. Piemēri te būtu.

— Agrākos laikos arodbiedrības bija kā trešās rokas, ar ko administrācija veica savu darbu kolektīva iespaidošanā, saturēšanā un bieži arī rēķinu kārtošānā. Protams, es te nedomāju konkrēti jūsu arodbiedrību, bet runāju vispārīgi, jo arodbiedrībai ierādītās necilās lomas ietvaros tai netika ļauts nekas vairāk par jubileju, sporta pasākumu, ekskursiju un tamlīdzīgu pasākumu veidošanu...

— ...un par partijas visvisādu papīru un lēmumu apspriešanu. Tagad mēs beidzot varam nodarboties ar to, kam arodbiedrības

vispār ir paredzētas — ar savu biedru aizstāvēšanu tajos gadījumos, kad darba devējs pārkāpj darba likumdošanu vai neievēro valdības lēmumus. Aizstāvība — tas ir galvenais, un šodien nedz mūsu nozares arodbiedrības republikāniskā padome Rīgā, nedz rajona padome nenodarbojas ar zemākstāvošā posma kontrolēšanu vai izrikošanu, bet tikai ar darba koordinēšanu. Un, piemēram, es savā postenī esmu atbildīgs tikai to cilvēku priekšā, kas mani ievēlēja.

Radās jautājums, vai vispār mums būtu jāstāvē nozares arodbiedrībā, varbūt varam pastāvēt paši. Tomēr, kad to lēma vietējās organizācijās, palika pie šādas kārtības. Jo nozares arodbiedrībai, tās padomei ir lielākas iespējas panākt izmaiņas Izglītības mi-

nistrijas un valdības lēmumos un likumos. Piemēram, pašlaik tieši republikas mērogā ir stipri daudz iebildumu no vietām par instrukciju, izglītības darbinieku darba apmaksas aprēķināšanā, par skolotāju atestāciju un skolu akreditāciju. Tieši caur nozares arodbiedrības republikānisko padomi tas arī nonāks Izglītības ministrijā.

Bez tam republikāniskajā padomē operatīvi veic valdības lēmumu, ministriju pavēļu un instrukciju pavairošanu un nosūtīšanu savām dalīborganizācijām. Praktiski tas nozīmē, ka jebkuru jaunu dokumentu, lēmumu izmaiņu likumdošanā, kas pieņemta republikas valdībā vai Izglītības ministrijā, mēs saņemam ļoti īsā laikā un varam strādāt atbilstoši tiem, kamēr pa citiem ceļiem šī informācija pienāk pēc ļoti ilga laika.

Lūk, redziet šo izdevumu «Latvijas Republikas darba likumu kodekss». Kur citur pašlaik var ieraudzīt šādu pilnīgu jaunāko darba likumdošanas dokumentu krājumu? Savam rajonam dabūju 12 šādus izdevumus, izdalīju lielāko skolu kolektīviem, un man liekas, ka tādu savā īpašumā gribētu katrs darba devējs.

— Kā izpaužas konkrēts arodbiedrības darbs rajonā?

— Darbs strādājošo tiesību aizstāvēšanā uz vietām pašlaik balstās uz koplīgumiem, ko noslēdz katra arodbiedrība ar darba devēju un kas reglamentē darba stundas, atpūtu, sociālo aizsardzību un citus jautājumus. Labs koplīgums ir dokuments, kas dod dažas priekšrocības un paplašina strādājošo tiesības. Te var minēt daudzus piemērus, bet viss ir atkarīgs no arodbiedrības biedru ierosinājumiem. Piemēram, skolā strādā kāds neklātienes students. Turpmāk šāda veida izglītošanās nav paredzēta, bet iesācējam mācības tomēr jāpabeidz, kaut arī viņš nesāpē nedz izsaukumus uz sesijām, nedz kādas citas priekšrocības. Tās savam biedram var palīdzēt iegūt arodbiedrība, līgumā paredzot, ka, teiksim, tiks apmaksāts ceļš, dodoties uz sesiju. Var noteikt, piemēram, pagarināt atvaļinājumu sievietēm ar maziem bērniem, var piešķirt papildus atvaļinājumu ilgus gadus nostrādājušajiem darbiniekiem vienā iestādē (skolā), var paredzēt daudz ko citu, kaut vai to, ka līguma darbības laikā nekādā veidā netiks pasliktināti strādājošo darba apstākļi un sociālā aizsardzība. Pagājušajā gadā tāds koplīgums bija iz-

Līvānu stikla fabrikas arodkomitejas priekšsēdētāja Jolanta Kozlova: «Dzīve nav viegla nevienam, mēs tomēr savu iespēju robežās cenšamies cilvēkiem palīdzēt.»

Jolanta Kozlova

— Ražošana turpina sašaurināties, un drīz tā nonāks 1965. gada līmenī. Ja kādreiz bija 1250 strādājošo, tad paliks ne vairāk kā 500. Oktobra sākumā fabrikā strādāja apmēram 800 cilvēki. Kadru daļai jau dots rīkojums gatavot dokumentus 200 cilvēku atbrīvošanai.

Stikla fabrika Līvānos līdz šim bija gandrīz vai vienīgais uzņēmums, kur bezdarbs pa īstam vēl nebija izjusts. Nu tas ienācis arī mūsu uzņēmumā. Protams, atbrī-

vojot no darba, cilvēkiem tiek izmaksāta likumā paredzētā nauda, un arī bezdarbnieka pabalstu viņi saņem. Tomēr darba zaudēšana ir smags trieciens, lai neteiktu vairāk. Starp arodkomiteju un strādājošajiem sakarā ar štatu samazināšanu lielu konfliktu nav bijis. Vairāk domstarpību rodas, ja kādu atlaiž no darba, teiksim, par disciplīnas pārkāpumiem. Atbrīvotais, protams, uzskata, ka viņš nav vainīgs. Tad nu jāmeklē, kuram taisnība, — darba devējam vai darbiniekam. Jāpiebilst, ka tagad darba devējs, ja izdarīts kāds pārkāpums, ir tiesīgs vienpersoniski izlemt par atbrīvošanu.

Tagad, kad nāksies no darba atbrīvot vairākus desmitus cilvēku, kāds varbūt teiks: «Man mājās ir divi mazi bērni. Mani atstājiet, bet atbrīvojiet, piemēram, kādu citu. Kas par to, ja viņš fabrikā nostrādājis 25 gadus.» No sava redzesleņķa katram sāp sirds, un katrs uz dzīvi skatās pa savam. Un te nu arodbiedrībai jāskatās, cik pareizi rīkojas darba devējs. Lai nebūtu tā: «Šo cilvēku negribu atstāt, un — cauri.» Katrā konkrētā gadījumā jāizvērtē konkrēts cilvēks.

Gan darba devēju, gan arodbiedrību visvairāk gan uztrauc strādnieku bezatbildība. Es saprotu, ka laiki ļoti grūti, tomēr nekādi nevaru saprast to apātiju, kas pārņemusi gandrīz visus. Gan pret tiešo darbu, gan pret sportu, pašdarbību utt. Man nav pieņemama nostāja: šodienas pagāja, un — labi, bet kas būs rīt — redzēsim.

Saprotot, ka dzīve nav viegla nevienam, mēs tomēr savu iespēju robežās cenšamies cilvēkiem palīdzēt. Piemēram, nodrošinām grībētājus ar ceļazīmēm uz sanatorijām. 75 procentus no tās vērtības sedz arodbiedrība. Un tomēr pieprasījums pēc ceļazīmēm ir apstācis, cilvēki vairs nebrauc ārstēties.

Mēs risinām arī dzīvokļu jautājumus, jo ir mājas, kas pieder nevis pašvaldībai, bet mums. Pēdējā laikā arodbiedrībai nākas

nodarboties arī ar barterdarījumiem un risināt tirdzniecības jautājumus. Un arī tas tiek darīts strādnieku interesēs, jo viņiem līdz ar to ir iespējams nopirkt lētākus produktus.

Mēs sadarbojamies ar jaunsaimeņiem, jo viņi piegādā, piemēram, lētāku gaļu. Strādniekiem pārdodam arī apģērbus, apavus, sadzīves preces. Cilvēkiem tādējādi nav jāstāv rindās un vēl jātērē sava nauda dārgu preču iegādei.

Kā zināms, ne tik sen pieņemts jauns likums par to, cik lielus smagumus drīkst pārnēsāt jaunieši un sievietes. Mūsu fabrikā līdz tam šis jautājums tika risināts ne sevišķi pārdomāti. Nācās ieviest arodbiedrību, un panācām, ka tiek ievērotas jaunā likuma prasības.

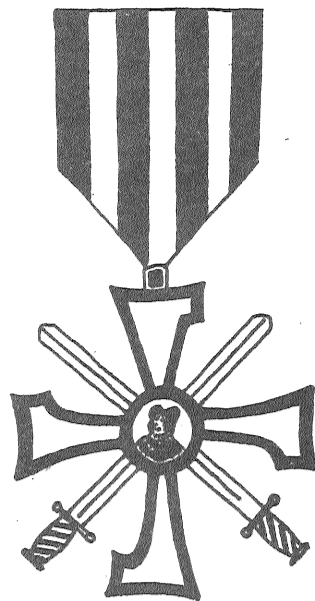
Vārdu sakot, arodbiedrībām darba mazāk nav palicis. Pat vairāk. Nesen bija izdevība piedalīties mācībās, kur bija arī citu valstu pārstāvji. Varu spriest, ka arodbiedrību loma visās valstīs palielinās. Protams, ņemot vērā katras valsts īpatnības. Arodkustība pasaulē ir ļoti sazarota. Ir profesiju arodbiedrības, ir arodbiedrību apvienības. Piemēram, ja Līvānos ir direktoru padome, kāpēc nevarētu būt arodbiedrību priekšsēdētāju padome? Tad mēs varētu kopīgi sadarboties gan ar direktoru padomi, kura tomēr pārstāv darba devējus, ar pilsētas valdi, lemt par to, kas sāp ne tikai katram atsevišķi, bet visiem, kuri dzīvo mūsu pilsētā.

Vēl grībētu pateikt vienu lietu. Vecos laikos sacīja tā: «Kā priekšsēdētājs pateica, tā arodkomiteja nolēma.» Pie mums tā nav. Priekšsēdētājam, bez šaubām, ir savs viedoklis, bet tas nenozīmē, ka tam piekrit arodkomiteja. Un gadās arī, ka dalās pašu komitejas locekļu domas. Tas ir normāli, ja mēs patiešām iestājamies par demokrātiju.

Jolantas Kozlovas stāstīto pie-rakstīja

Jānis Silickis

LĀČPLĒŠA dienu sagaidot

Antons Anspaks

Lāčplēša kara ordeņa kavalieri Preiļu rajonā

Tie nav vienīgie Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, kuri dzimuši Preiļu rajonā, bet droši zināmie. Ārzemēs dzīvojošais P.Zariņš rakstā «Jasmuiža» žurnāla «Dzeive» 1975. gada 83. numurā raksta, ka Lāčplēša kara ordeņa kavalieris esot arī Jasmuižas pagasta Pastaros dzimušais Jānis Šnepsts, kurš šo ordeni saņēmis par uzbrūkošās Latvijas armijas daļu sekmīgu izvadīšanu caur Vārka-vas un Jasmuižas pagastiem, apejot ienaidnieku no flangiem un to satriecot. Pēc kara viņam esot piešķirta jaunsaimniecība Jasmuižas pagastā.

Pilnīgs Preiļu rajonā dzimušo Lāčplēša kara ordeņa kavalieru saraksts vēl noskaidrojams pēc arhīva materiāliem.

Lāčplēša kara ordeņa kavalieru biogrāfijas šajā rakstā sniegtas par stāvokli uz 30. gadu sākumu, izņemot I.Beču un Ā.Gruguli, kuru biogrāfijas esmu papildinājis uz paša vāktu materiālu pamata.

Pārējo Lāčplēša kara ordeņa kavalieru tālākie likteņi vēl izziņāmi. Gandrīz visiem vēl noskaidrojami dzimšanas datumi, daļai — precizējamas arī dzimšanas vietas.

IGNATS BEČS — Kalpaka bataljona cīnītājs, vēlāk 2. Ventspils kājnieku pulka, beidzot — Latgales partizāņu pulka kapteinis.

Dzimis 1890. gada 14. februārī Preiļu pagasta Litavniekos zemnieku ģimenē.

Karadienestā iesaukts 1911. gadā un iedalīts 20. Sibīrijas strēlnieku pulkā, kas atradās Aizbalkā apgabala Troickovskas pilsētā. Pēc kursu pabeigšanas mācību komandā pakāpeniski paaugstināts dienesta pakāpēs. Sākoties Pirmajam pasaules karam (1914), sava pulka sastāvā tika nosūtīts uz Ziemeļrietumu fronti, kur cīnījās pret vāciešiem gan Varšavas, gan Rīgas kaujas rajonā. Piedalījās arī vēsturiskajās Ziemeļvēstures kaujās. Trīs reizes ievainots. Par kaujas nopelniem 1915. gadā paaugstināts par poručiku, 1916. gadā — par podporučiku, vēlāk — par poručiku. Krievu armijā apbalvots ar 2 Jura krustienu un Staņislava ordeni ar šķēpiem un lentu.

1918. gada 15. decembrī brīvprātīgi iestājās Latvijas nacionālās armijas pirmajā kaujas vienībā — pulkveža Kalpaka bataljonā, kur tika iedalīts 3. Rīgas rotā, pēc tam — 2. Cēsu rotā, kas drīz tika pārveidota par bataljonu, kurš tika iekļauts 2. Ventspils kājnieku pulkā. I.Bečs tika iecelts par 2. Ventspils kājnieku pulka 2. rotas komandieri un sava pulka sastāvā 1919. gadā piedalījās kaujās pret lieliniekiem pie Skrundas, Lielauces, Kalnciema un Rīgas. Par kaujas varonību pēc Rīgas atbrīvošanas paaugstināts par kapteini un turpināja cīņās Vidzemē. 1919. gada 30. septembrī tika pārcelts uz Latgales partizāņu pulku par 2. bataljona komandieri un piedalījās Latgales atbrīvošanā līdz kara beigām. 1920. gada 2. februārī pie Augšpils sava bataljona priekšgalā zem stipras ienaidnie-

ka šauteņu un ložmetēju uguns I.Bečs ieņēma stipri nocietināto kalnu, ar ložmetēju pirmais uzskrejojot tajā un atklājot uguni uz ienaidnieku. Trīs reizes pretinieks ar lielu pārspēku nāca pretuzbrukumā, bet, pateicoties I.Beča personīgajai drosmīgai prasmīgai kaujas vadībai, pretuzbrukumi tika atsisti ar lieliem zaudējumiem ienaidnieka pusē un stratēģiski svarīgais punkts noturēts mūsu rokās.

Atvaļināts no armijas 1921. gada 16. jūlijā. 1922. gada 10. martā I.Bečs brīvprātīgi iestājās Latvijas robežapsardzības dienestā. Sākumā bija uzraugs uz Latvijas — Padomju Krievijas robežas Bābiņu (krieviski — Babij Moh) rajonā, bet no 1923. gada — šī rajona kontrolieris (priekšnieks). Pēc tam sakarā ar robežapsardzes militarizēšanu I.Bečs tika iecelts par Zilupes apgabala 1. robežapsardzības rajona priekšnieku, bet ap 1934. gadu pārcelts tādā pašā amatā uz Pasienes rajonu. 1936. gadā paaugstināts apakšpulkveža pakāpē un iecelts par Abrenes pilsētas kārtības policijas iecirkņa priekšnieku, bet 1939. gadā pārcelts tādā pašā amatā uz Preiļu pilsētu. 1940. gada jūlija vidū padomju okupantu vara I.Beču atļaida no ieņemamā amata. No Preiļiem viņš pārcēlās uz dzīvi Litavnieku ciema Saulišu mājās, kur Latvijas valdība viņam bija piešķīrusi 10 ha zemes. 1940. gada jūlija beigās čekisti viņu Saulišos apcietināja un ievietoja Daugavpils cietumā, bet 1941. gada jūnijā, karam sākoties, izsūtīja uz koncentrācijas nometni Krasnojarskas novadā, kur arī viņš gāja bojā.

Bez Lāčplēša kara ordeņa I.Bečs apbalvots arī ar Triju Zvaigžņu ordeni (1929. g. novembrī).

(Sīkākas biogrāfiskas ziņas par I.Beču rakstā «Lāčplēša ordeņa kavalieris» esmu sniedzis laikraksta «Jaunais Ceļš» 1990. g. 20. janvāra numurā.)

Turpinājums sekos

Vai arodbiedrības ir savu biedru aizsardzības galvenais garants?

ilitības nodaļas arodorganizācijai ar TIN administrāciju.

Rajona padomei nācies risināt strīda jautājumus par kategoriju piešķiršanu skolotājiem, nācies ieviest sociālo jautājumu kārtotāšanā attiecībā dažu skolu tehniskajiem darbiniekiem. Gadās nepareizi sniegta informācija pensiju lietās, par ko nāk pēc skaidrības uz rajona padomi. Viena no lauku skolām pārņēma Preiļu 1. vidusskolas izstrādāto metodiku koeficientu un kategoriju piešķiršanā un grībēja tiešā veidā izmantot savā kolektīvā. Radās strīdi. Kas der vienam, nav akli piemērojams otiem. Pašiem jāizstrādā savs nolikums, jāsaņem arodbiedrības piekrišana. Rajona padomes sēdēs lemtjam ļoti konkrētus jautājumus, ar politiku nenodarbojamies. Tāpat nenņemamies ar sīkmainu kontroli, arodbiedrības līdzekļu izmantošana ir pašu organizāciju ziņā.

Pēc vecām tradīcijām daudzās vietas vēl saglabāties ieradums, ka darba devējs nāk un saka: arodbiedrība, lūdzu, sagatavojiet tā un tā darbinieka izvadīšanu pensijā vai jubileju. Atvainojiet, man jāsaka, — šis cilvēks savu darbu ir atdevis šai iestādei, nevis arodbiedrībai, un esiet tik labi, darba devēji, godināšana un pateicība pienākas no jums, un no jums viņš arī to gaida. Cita lieta, ka arodbiedrība var palīdzēt.

— Ja nu esam ierunājušies par līdzekļiem, tas sakiet, cik lielas biedra naudas un kam arodbiedrības biedri maksā?

— Statūtos rakstīts — iekasēt biedru maksu ne mazāk par vienu procentu. 40 procenti no šīs sum-

mas nonāk rajona padomē, 15 procentus no tās ieskaitām republikas nozares arodbiedrībai. Mūsu nozares arodbiedrība vēlējas saņemt 25 procentus, mēs uz vietas izlēmām par 15 procentiem. Piemēram, pagaidām nepiedalāmies pretkrīzes programmas finansēšanā.

Nozares arodbiedrība iegādājusies ceļazīmes uz sanatorijām, kas pašlaik maksā 12-14 tūkstošus, bet strādājošajiem sedz tikai 17 procentus no tās vērtības. Faktiski apmierina visus pieprasījumus pēc ceļazīmēm.

— Kāds jums ir svarīgākais darbs tuvākajā nākotnē?

— Rajona arodbiedrības padome sagatavoja ģenerālvienošāns (kopīgumu) projektu, kas augstā apspriests rajona padomes sēdē, saņēma atbalstu un kas tika iesniegts rajona Tautas deputātu padomes valdei. Šajā kopīgumā paredzēti izglītības darbinieku aizsardzības un sociālās nodrošināšanas pasākumi. Kāds bija tā liktenis? Te ir rajona padomes lēmums, priekšsēdētāja I.Muzikanta parakstīta atbilde «Ieteikts LIZDA rajona padomei noslēgt līgumu ar rajona skolu valdi, pilsētu un pagastu valdēm.» Neesam tiesīgi slēgt vienošanos ar pilsētu un pagastu valdēm. Bet skolu valdei tas ir likts priekšā, un drīz būs skaidrs šī kopīguma liktenis. Te varat izlasīt, kas šajā kopīgumā ir rakstīts.

— Jāatzīstas, ka reti nācies redzēt tik kompaktā veidā pēc formas un smalki izstrādātas pēc satūra prasības par noteiktā sfērā strādājoša cilvēka tiesību aizsardzību. Ja šis nolikums sa-

ņems piekrišanu no rajona skolu valdes puses, tad jūsu sfērā strādājošie patiešām varēs justies arodbiedrības kā stipras sienas aizsegā.

— Tas ir mūsu tuvākais mērķis. Bet neatrisinātu lietu vēl ir daudz. Piemēram, par to pašu dzīvokļa, komunālo pakalpojumu apmaksu lauku skolotājiem, kas sākot ar šī gada II pusgadu rajonā ir pārtraukts. Izglītības likumā gan ir ierakstīts, ka skolotājiem ir tiesības uz to. Bet nav bijis tālredzības, nav pateikts, ka — pienākas. Bez tam visiem pakalpojumiem ir novecojuši, piecdesmito gadu tarifi. Kas ar to nodarbosies cits, ja ne nozares arodbiedrība. Varbūt vismaz daļējas palīdzības sniegšanā, piemēram, vientuļajiem skolotājiem pensionāriem. Turpinās pirmsskolas iestāžu slēgšana, līdz ar tai sekojošo bezdarbu. Nevienam nav daļas par šo cilvēku pārkvalificēšanu.

Tagad ir lieli sarežģījumi ar to, ka daudzi skolotāji dzīvo vienā vietā, bet uz darbu brauc kilometrus 20, 30. Apmaksāt viņu biļetes vairs nevienam nav pa kabatai. Darbu dzīves vietā ne vienmēr var nodrošināt. Bet vai var piespiest skolotāju ar ģimeni pārcelties dzīvot tur, kur viņš nevēlas? Jautājums par šādiem skolotājiem paliek atklāts.

Domāju, ka arodbiedrība šodien ir ieņēmusi tādu vietu, kādā tai pienākas atrasties.

— Paldies par sarunu!

Ar izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības rajona padomes priekšsēdētāju Viktoru Vagali sarunājās

Līvija Rancāne

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 6. novembris

Latvijas TV I
18.00 Ziņas. 18.15 Janīnas Pankrates laiks. Dok. filma. 18.45 Reitera kons. 19.10 Globuss. 19.35 Valdības viedoklis. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorama. 21.05 Sports. 21.20 Spēlmaņu ciltis. 21.50 Edīte Pīfa. Valmieras dramatisks teātris. 23.40 Nakts ziņas.

Latvijas TV II
17.00 CNN ziņu apskats. 17.30 Eterā -

Sestdiena, 7. novembris

Latvijas TV I
8.45 Kristīgā pasaule. 9.00 Koncerts. 9.15 Damu darzi. 10.00 Kārumnieks. 10.15 Burvju galoša. 10.30 Uz jumta. 11.10 Uz jumta. 11.55 Austras dziesma. Dzied A.Pumpure. 12.40 Seta. 13.10 Vēstures mirkļi. 14.10 V.Krāslavietis. Savāds sapnis. 14.50 Globuss. 15.15 Bordertauna. Mākslas filma. 7. un 8. sērija. 16.00 Kustību teātris 3/4. 16.30 Grupas Vecās mājas koncerts. 17.00 Hokejs. Latvijas izlase - Lietuvas izlase. 19.15 Opera un balets - pie mums un pasaulē. 19.45 Apstājies, ieklausies! Dok. filma. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorama. 21.05 Sports. 21.10 Katru sestdienu - Toms. 21.25 Savai zemei. 22.10 Fotografija ar sie-

Svētdiena, 8. novembris

Latvijas TV I
9.00 Koncerts. 9.40 Reģionālās TV piedāvā... 9.55 Programma nedzirdīgajiem. 10.05 Temiņas svaros. 10.45 Melodijas no operetes Gasparone. 11.15 Skabargas dīta pielikums. 11.30 Skabargas spēle ar iepazīšanos - Džungļi. 12.30 Netradicionāli operu iestudējumi pasaulē. 13.20 Kristietība šodien. 14.20 Latgales TV piedāvā... 14.50 Mākslīgā. 15.35 Partitūra. 16.30 Mākslas pasaulē. 17.00 Hokejs. Latvijas izlase - Igaunijas izlase. 19.15 Skabarga. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedēļa.

Vidzemes TV. 18.00 Ziņas. 18.10 Lielbritānija. **Ostankinas TV**
18.50 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Pļāpas nespēs klusēt. Mākslas filma. 22.10 Skabens un citas programmas piedāvā... 1.00 Tramvajā braucā līfs un Petrovs. Mākslas filma.

Krievijas TV
7.00 Vēstis. 7.25 Lietišķu cilvēku laiks. 7.55

vieta un mežakuli. Mākslas filma. 23.45 Rokasbumba. Bauskas AT - Triestas Pāllaman principe.

Ostankinas TV
8.00 Maratons-15 - mazuļiem. 8.25 Bumerangs. 8.55 Ekoloģijas hronika. 9.05 Medicīna - tev. 9.45 Tehnodroms. 9.55 TV seriāla ABCDE... 1. un 2. sērija. 10.45 Mūsu bērniņas pagalmi. Mākslas filma. 1. sērija. 12.00 New life - Atmoda. 14.00 Kristīgā programma. 14.20 Runāsim vāciski! 5. nodarbība. 14.40 Mult. filma. 14.55 New life - Atmoda. 15.55 Dzīvnieku pasaulē. 17.15 Vampīrēns Drakuli. Francijas mult. filma. 17.40 Ēna jeb Varbūt viss beigsies labi. Mākslas filma. 1. un 2. sērija.

20.30 Panorāma. 21.15 Sports. 21.20 Pauze. 22.30 Roka klasika.

Ostankinas TV
8.10 Rīta agrumā. 8.40 Cikls Kamēr visi ir mājās. 9.10 Rīta zvaigzne. 10.00 TV seriāla ABCDE... 3. un 4. sērija. 10.50 Mūsu bērniņas pagalmi. 2. sērija. 11.45 Diženais pilsonis. Mākslas filma. 15.00 Volejbols. Radiotehnikas Rigonda - Ungārijas Kopošvari. 16.00 Starptautiskā programma Panorāma. 16.40 TV ločis. 16.55 V.Disnejs piedāvā... 17.45 Ziņas. 18.00 Futbols. 18.50 Koncerts. 19.00 Autoru, autoru!

Mult. filma. 8.05 Pilgrims. 9.05 Vajabrīdis. 9.20 Reportāžas no NATO. 9.50 A.Raikinam - aktierim un cilvēkam. 11.00 Santabarbara. 96. sērija. 11.50 Mākslas laukums. 12.05 Koncerts. 12.35 Informatīvi komerciāla programma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 15.00 TV birža. 15.30 Studija Rost. 16.00 Ziņas bērniem. 16.15 Smirnovu ģimene. Kā dzīvot turpmāk? TV filma. 17.00 Trestis M.

19.45 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Kas? Kur? Kad? 21.30 Kuplaku pulku. 23.45 Triatlons. 0.25 Salmu cepurīte. Mākslas filma. 1. un 2. sērija.

Krievijas TV
7.00 Vēstis. 7.25 Vīrišķīgā audzināšana. Mākslas filma. 8.40 XX gadsimts - kadra un aiz kadra. 9.00 Plus vienpadsmit. 10.15 Kā mēs dzīvosim? 11.00 Uguni brasla nav. Mākslas filma. 12.30 ASV mult. filma. 12.40 Iknedējas lauku vēstnesis. 13.00 Vēstis. 13.20 Vēlījums S.Lemoševam. 14.15 Dokumentālā panorāma. 15.00 Sarīkojumu dejas. 15.50 Futbols bez robežām. 16.45 Tas. Mākslas filma. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Ar bērni

ASV mākslas filma. 20.50 Maskavas kinoparāde. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Matadors. 23.00 Ziņas.

Krievijas TV
7.00 Vēstis. 7.25 Mult. filma. 7.35 Vajabrīdis. 7.50 Spasa un Neles piedzīvojumi. Mākslas filma. 9.00 Programma Atslēga. 9.30 Leļļu filma. 11. sērija. 10.00 Ja gribat - liciet... 10.30 Re, kur viņi... 11.00 Izklaidējoša programma. 12.40 Zemniecības jautājums. 13.00 Vēstis. 13.20 Neiznīnāt... 13.35 TV spēle Logo.

17.15 Avoti. 17.45 V.Disnejs - piektdienās. Mežonīgais Džeks. Mākslas filma. 1. sērija. 18.35 Noguris kā suns. ASV mult. filma. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Assal Mākslas filma. 1. sērija. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Krievijas Konstitucionālās tiesas zalē. 23.00 Krievijas Federācijas AP sesijā. 23.00 Assal Mākslas filma. 2. sērija. 0.45 Krievijas TV teātris.

muti. 19.50 Izklaidējoša programma. 20.20 Smieklu jūra-92. 21.00 Pilnīgi slepeni. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Muzikāli izklaidējoša programma. 23.00 Programma A. 23.30 Ad libitum. 24.00 Preferanss piektdienās.

Latgales TV
16.35 Latgales ziņas (krievu val.). 16.50 Latgales ziņas. 17.05 Vēstījums. 21.30 Sludinājumi. 21.35 Aizkalnes pamatskola - 125. 21.50 No Latgales TV videofondiem. Latgales novada deju svētki Preiļos.

14.05 Japānas mult. filma. 9. sērija. 14.20 Pasaules meistarsacīkstes autosportā Formula-1 klasē. 16.50 Kremļa kauss. 17.05 V.Pozners un F.Donalju. 17.35 Misēklis. 18.05 Par pazudušo zaķi. ASV mult. filma. 18.15 S.Namina centrs piedāvā... 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.20 Holivudas filmu klasika. Plānošanas dienesta priekšnieks. 21.00 XX gadsimts - kadra un aiz kadra. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 S.Namina centra naktsklubs.

Policijas hronika

No 27. oktobra līdz 2. novembrim

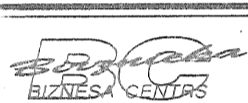
Oktobra pēdējās dienas ar Jūrmalas zemessardzes palīdzību atklāta zādzība no Preiļu siera rūpnīcas. Vairāk nekā trīs tonnas rūpnīcā nozagtas siera par 340 tūkstošiem rubļu nogādātas uz Jūrmalu pārpircējiem. Arzdomās turētāji — četri Preiļu siera rūpnīcas bijušie un pašreizējie darbinieki — arestēti. Turpinās izmeklēšana. Par tās rezultātiem lasītāji tiks informēti. 27. oktobrī Rudzātu pagasta iedzīvotājs P.V. konstatējis, ka no tēva mājas pazudušas piecas aitas. Ierosināta krimināllieta. Līvānos gājēja J.L. pārkāpjot gājēju noteikumus, nokļuvusi zem automašīnas KAMAZ piekabes un nogādāta slimnīcā.

30. oktobrī apvienība «Ražība» nozagti 50 litri degvielas. Rušonas pagasta Zeļņos nozagtas 160 A.P. piederošas priecdes. No teju kuits Galēnu pagasta Bortniekos nozagti kviešu milti. Četri pilsoņi, iebraukuši Līvānos ar privāto taksometru, par vēšanu atteikušies maksāt Jēkabpils šoferim, piedraudējuši ar bisi.

Laika posmā no 20. līdz 30. oktobrim no paju sabiedrības «Rožupe» pazudušas dažādas mantas.

Oktobra pēdējā nedēļā turpinājies personīgo pagrābu un uzņēmumiem piederošu noliktavu apzagšana.

Gatavojot «Policijas hroniku», tiek ievākta informācija, ko laipni sniedz rajona policijas daļas, Preiļu un Līvānu policiju iecirkņi, ceļu policijas vadošie un pārējie darbinieki, par ko viņiem visiem paldies. Policijas, respektīvi noziegumu, hroniku sniedz gandrīz visas republikas un rajonu avīzes. Mēs, protams, priecātos, ja to nebūtu, bet kamēr pastāv noziedzība, nevaram dzīvot svētlaimīgi rozā neziņā ietinušies. Un šis hronikas neapšaubāmi vienam otram ir likušas piesardzīgāk glabāt savu mantu, būt uzmanīgākam nedrošos apstākļos, un tādējādi izsargāties no nelaimes. Tieši tāpēc šīs dienas hronikai vācot ziņas un tajā pašā laikā policijas telpās saņemot nepelnītus un netaktiskus, pareizāk sakot, asus pārmetumus no kāda policijas darbinieka, kurš ieņemamo amatu nenosauca, korespondentei ir pamats justies apvainotai. Bet vēl vairāk pārsteidz tas apstāklis, ka likumu sargātāji neievēro likumus. Pretenziju gadījumā pie materiāla autora vai avīzes izdevēja būtu jāgriežas ar protestu, kurš ir oficiāls un pamatots.

PRAKTISKĀS GRĀMATVEDĪBAS UN UZSKAITES KURSOS

Birznieka Biznesa Centra Daugavpils filiālē

Jūs iemācīsieties strādāt atbilstoši pasaules standartiem un reālajiem apstākļiem.

tel.(254)-21256 darba laikā

Preiļu rajona Upmalas pagasta paju sabiedrības «VĀRKAVA» valde

(bij. kolhozs «Dubna»)

paziņo, ka šī gada 13. novembrī plkst. 11 Vārkavas vidusskolas telpās notiks atkārtota paju biedru kopsapulce.

Reģistrācija no plkst. 9.00. Pilnvarotām personām līdz jāņem pilnvaras, kurām jābūt apstiprinātām pagasta valdē.

Paju sabiedrība «VĀRKAVA-I» pārdod kartupeļus 'Adretta'.

Paju sabiedrības «VANAGI» valde

paziņo, ka 1992. gada 4. decembrī plkst. 11.00 Vanagu skolā notiks paju biedru kopsapulce.

Reģistrācijas sākums plkst. 9.00. Paju biedriem ierasties, līdz ņemot pasas.

Paju sabiedrības «VĀRKAVA-I» valde paziņo, ka tiek privatizēti

- slaucamo govju komplekss «Spūļi» un
- Znotiņu cūku ferma.

Lūdzam pieteikties līdz 1992. gada 15. novembrim paju sabiedrības kantorī.

Firma «EPSON» pērk un pārdod valūtu, noformē tūristu vīzas, sertifikātus un ārzemju pasas. Adrese: Preiļos, universālteikala 1. stāvā, tāl. 23394 no 14 līdz 15.

Firma «Erato»

nelielām partijām pārdod Vācijā ražotu spirtu ROYAL. Ir kvalitātes sertifikāts. Tālr. 22752.

Par valsts pabalstu ģimenēm ar bērniem

Preiļu rajona sociālās apdrošināšanas pārvalde atgādina, ka no 1993. gada 1. janvāra tiek pārtraukta valsts pabalstu ģimenēm ar bērniem izmaksa mātes darba vai mācību vietā.

Sociālās apdrošināšanas pārvalde pieņem dokumentus no darba vietu pārstāvjiem.

Plānotais pabalstu skaits ir 9800, bet pārvaldē ir nodoti tikai 3200 iesniegumi.

Lai saņemtu pabalstu ar 1. janvāri, steidzīgi jānokārto dokumenti visiem darba devējiem par strādājošām mātēm.

Ja līdz 10. novembrim dokumenti pabalsta piešķiršanai nebūs nodoti, tad bērni no 1. janvāra paliks bez pabalstiem.

Mūsu tālr. — 24127, 22382.

Dalām būdu smagumu ar Silajāņu pagasta vecāko Alīnu Kancāni un tuviniekiem, MĀTI smiltājā izvadot. Silajāņu pamatskolas kolektīvs

Bezgalīgs tukšums un dziļas sāpes... Apstājies laiks. Māt, sirds tava dus. Izsakām dziļu līdzjūtību Valentīnai Kursītei sakarā ar MĀTES nāvi. Darba biedri

Pērk vara lūžņus, bronzu. Zvanīt Jēkabpils 63949.

Cik grūti šobrīd ticēt, Ka nevarēs vairs rīt Tev labudienu sacīt Un mājās sagaidīt. Sāpju brīdī esam kopā ar Teklu Solu, no VĪRA uz mūžu atvadoties. Mājas kaimiņi

Mūsu laiks ir tik īss, Mūžības vēji šalc apkārt un pāri, Kas lai zina to brīdī, Kad atskanēs liktena balss. Esam kopā skumju brīdī ar Teklu Solu, VĪRU smiltājā izvadot Kantora darbinieki

Zeme sastingst ziemas salā, Nakli zvaigznes rāmi mirdz. Aiziet dusēt kapu kalnā Darbīga un laba sirds. Izsakām dziļu līdzjūtību Jevģenija SOLAS piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi. P.s. «Vārkava» valde un arodkomiteja

У могилы стоялись года. Спит отец, и не дрогнул ресницы. Спит отец, но уже никогда Не смогу я присниться. Выражаем искреннее соболезнование Антонине Ивановне Соколовой в связи со смертью ОТЦА. Коллектив Прейлькой фабрики верхнего трикотажа

Ai, cik grūti, māmuli, Tevi ceļā pavadīt. Vai trīs baltas smilšu saujas Varēs tevi sasildīt? Skumju brīdī esam kopā ar Alīnu Kancāni, MĀMINU smiltājā guldot. Silajāņu pagasta valde

NOVADNIEKS

ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169 REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

IZDOD PREIĻU RAJONA PAŠVALDĪBAS UZNĒMUMS «NOVADNIEKS»

© Pārpublicēšanas, citēšanas, kā arī informācijas pārraidīšanas pa radio un TV gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Reģistrācijas apliecība № 1018. Sludinājumus pieņem uzņēmuma grāmatvedībā no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 14.00 līdz 17.00. ☎ 22305.

Iespiests valsts uzņēmumā «Daugavpils tipogrāfija» Daugavpilī, Vaikas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespaidloksnc. Metiens 6000 eksemplāri. Pasūtījums №